

Opdrachtbrief Landbouw, Natuur en Stikstof

Aan: de coördinerend minister van LVVN en de ministers van Financiën, I&W, EZK, KGG en BZK en de staatssecretarissen van LVVN en KGG.

Beste,

Nederland wil vooruit. Nergens is die behoefte aan daadkracht zo voelbaar als op het dossier stikstof. Wij geloven in het vakmanschap en de innovatiekracht van de Nederlandse agrarische sector. Duurzame voedselproductie, gezond ondernemerschap en het versterken van de natuur gaan hand in hand. Nederland moet en kan van het stikstofslot af. Juist hier willen wij snel verandering laten zien. Niet met makkelijke antwoorden, maar met duidelijke keuzes die Nederland weer in beweging brengen. Dit is essentieel voor een sterke, toekomstbestendige agrarische sector, voor de PAS-melders, voor interimmers, voor het weer lostrekken van vergunningverlening, voor een economie die werkt, en voor het bouwen van de woningen die zo hard nodig zijn. En cruciaal voor natuur, water en klimaat. Dat vraagt om tempo, duidelijke keuzes en samenwerking. Niet tegenover elkaar, maar samen.

Die beweging kunnen we niet alleen vanuit Den Haag dicteren. Zoals onze geschiedenis leert, komen we als land alleen vooruit als we kiezen voor samenwerking. We hebben de medeoverheden, de agrarische partijen en de natuur- en milieuorganisaties keihard nodig. We moeten de handen ineenslaan om boeren een eerlijk en duurzaam perspectief te bieden, terwijl we tegelijkertijd onze kwetsbare natuur beschermen. Door verantwoordelijkheid te delen en richting te geven, kunnen we vertrouwen herstellen en resultaten boeken. Dat is de politiek waar mensen op rekenen.

Wij vragen jullie om in gezamenlijkheid aan de volgende voor het gehele kabinet cruciale opdracht te werken:

1. **Een pakket aan maatregelen** afspreken voor de zomer, met betrokken partijen, gericht op de korte termijn én afspraken maken voor een proces richting de doelen van 2030/2035. Onderdeel hiervan zijn in ieder geval:
 - a. heldere en meetbare ambities,
 - b. een duidelijke aanpak om deze ambities te realiseren,
 - c. concrete mijlpalen,
 - d. gerichte ondersteuning van de agrarische sector,
 - e. een concrete aanpak voor structureel herstel van kwetsbare natuur,
 - f. en een duidelijke borging bestaande uit voor monitoring en bijsturing.Als het onverhoopt niet zou lukken om voor de zomer met betrokken partijen tot afspraken te komen, vragen wij u om voor het eind van het jaar tot een kabinetsvoorstel te komen.
2. **Generieke stikstofreductie** bewerkstellingen door voor de zomer maatregelen te nemen, zoals het vaststellen van afromingspercentages voor de sectoren melkvee, varkens en pluimvee (bij overdracht buiten familieverband) en door nadere voorstellen te doen met het oog op de doelen voor 2030 en 2035 (waaronder normering veevoer en stappen richting doelsturing).
3. **Een gebiedsgerichte aanpak** uitwerken voor de zomer, met uitvoering die start in 2026. In de eerste plaats te beginnen met de meest kwetsbare natuurgebieden, en daar de benodigde zonering, de bijbehorende doelen en maatregelen voor vast te stellen. Hierbij nadrukkelijk het verzoek om de aanpak in afstemming met medeoverheden vorm te geven en in 2026 te starten met de uitvoering van deze aanpak bij minimaal 5 prioritaire gebieden. We sluiten met deze gebiedsgerichte aanpak zoveel mogelijk aan bij lopende processen in de provincies, omdat per gebied maatwerk nodig is. Om een gelijk speelveld te creëren, moeten provinciale plannen voldoen aan landelijke vereisten.
4. **Een juridisch houdbaar alternatief ter vervanging van de KDW** ontwikkelen en de sectorale stikstofdoelen voor 2035 wettelijk verankeren, met een streefdoel voor 2030. Daarbij is een goed monitoringsysteem en borging noodzakelijk. Bij een gebleken geborgd reductiepakket wordt zo snel mogelijk een juridisch houdbare, rekenkundige ondergrens ingevoerd. Waar mogelijk voeren we zo snel mogelijk een drempelwaarde per gebied in.
5. **Gerichte ondersteuning en toekomstperspectief** Uitwerken van een pakket dat de agrarische sector en boeren helpt de omslag naar een toekomstbestendige landbouw te maken en hun toekomst als onderdeel van de Nederlandse economie te verzekeren.

Wij vragen jullie om deze opdracht als prioriteit op te pakken in de eerste maanden. Mensen verwachten voortgang en duidelijkheid. Om snelle besluitvorming en goede samenwerking te borgen, vragen wij jullie om daadkrachtig te werken in de Taskforce Landbouw, Natuur & Stikstof. Hiervoor verwachten we in de eerste bijeenkomst van de Taskforce een planning met de belangrijkste mijlpalen bij de aanpak.

Wij kijken ernaar uit om na de eerste mijlpalen snel met jullie in gesprek te gaan over de vervolgstappen. We hebben er vertrouwen in dat jullie met deze opdracht het verschil kunnen maken, voor natuur, voor agrarische partijen en voor een land dat weer vooruit kan.

Aan de slag,

Rob, Dilan en Bart